

Kompendium
ERSTATNINGSNÆVNET
(januar 2022)

Indhold

1. Lovgrundlag	3
2. Afgørelse om erstatning og godtgørelse under en kriminalsag	3
3. Betingelser for at yde erstatning og godtgørelse efter offererstatningsloven .	3
<i>Overtrædelse af kriminalloven.....</i>	<i>4</i>
<i>Frifindelser</i>	<i>4</i>
<i>Andre påtaleopgivelser</i>	<i>4</i>
<i>Overtrædelse af andre strafbare lovovertrædelser</i>	<i>5</i>
<i>Skadens art Personskade</i>	<i>5</i>
<i>Tingskade.....</i>	<i>6</i>
<i>Egen skyld eller medvirken</i>	<i>7</i>
<i>Frist for anmeldelse og indgivelse af ansøgning</i>	<i>7</i>
<i>Erstatningskrav skal nedlægges under kriminalsagens behandling</i>	<i>7</i>
4. Erstatningens omfang.....	9
<i>Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste (EAL § 2)</i>	<i>9</i>
<i>Godtgørelse for svie og smerte (EAL § 3)</i>	<i>11</i>
<i>Godtgørelse for varigt mén (EAL § 4)</i>	<i>12</i>
<i>Erstatning for tab af erhvervsevne (EAL §§ 5 til 9).....</i>	<i>15</i>
<i>Erstatning for tab af forsørger (EAL § 12)</i>	<i>19</i>
<i>Erstatning for tab af ægtefælle eller samlever (EAL § 13).....</i>	<i>19</i>
<i>Erstatning for tab af forsørger til børn (EAL § 14)</i>	<i>20</i>
<i>Overgangsbeløb til ægtefælle eller samlever (EAL § 14 a)</i>	<i>20</i>
<i>Godtgørelse for tort (EAL § 26)</i>	<i>21</i>
<i>Godtgørelse til efterladte (EAL § 26 a).....</i>	<i>22</i>
5. Nævnet er bundet af domstolens erstatningsudmåling i tvistsager	23
6. Retten kan henskyde erstatningsspørgsmålet til Erstatningsnævnet	24

7. Regress.....	25
8. Renter.....	25
9. Formandsafgørelser og sagernes behandling i øvrigt	25

1. Lovgrundlag

De regelsæt, der regulerer området er henholdsvis:

- Lov om erstatningsansvar i Grønland (EAL). Senest bekendtgjort ved anordningsbekendtgørelse nr. 1078 af 11. september 2015.
- Lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Offererstatningsloven). Sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 2461 af 14. december 2021.
- Kriminallov for Grønland

Nævnets forretningsorden følger af bekendtgørelse nr. 473 af 25. september 1984.

2. Afgørelse om erstatning og godtgørelse under en kriminalsag

Politiet vejleder de skadelidte om adgangen til at gøre et civilt krav gældende under kriminalsagen, og om adgangen til at søge erstatning hos nævnet. For at gøre adhæsionsprocessen mere smidig og for at sikre ofrenes retsstilling har Grønlands Politi gennemgået et undervisningsforløb med politifolkene, der vejleder ofre rundt omkring i kredsen. Det er således tanken, at ofrene vejledes i videre udstrækning end de bliver nu, og at det derved sikres, at deres erstatningskrav i videre omfang end tidligere medtages under kriminalsagens behandling.

Retten kan under en kriminalsag tilkende den forurettede erstatning hos tiltalte for den skade, der er forvoldt ved forbrydelsen. Hvis den forurettede anmoder om det, skal politiet gøre kravet gældende under sagen.

3. Betingelser for at yde erstatning og godtgørelse efter offererstatningsloven

Af offererstatningslovens § 1 følger, at staten yder erstatning og godtgørelse for personskade, der forvoldes ved overtrædelse af kriminallov for Grønland eller lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, hvis overtrædelsen er begået i Grønland. Det samme gælder personskade, der indtræder i forbindelse med hjælptil politiet under anholdelse eller i forbindelse med handlinger, der foretages med henblik på lovlig privat anholdelse eller forhindring af strafbare handlinger.

Fastsættelsen af erstatningens/godtgørelsens størrelse reguleres af erstatningsansvarsloven samt i visse tilfælde arbejdsskadesikringsloven.

Overtrædelse af kriminalloven

I langt de fleste sager vil det være slået fast ved dom, at ansøgeren har været udsat for en forbrydelse i form af en overtrædelse af kriminalloven. Der kan også foreligge en udenretlig afgørelse i form af et tiltalefrafald eller en bødevedtagelse.

Når der foreligger en fældende dom foretager nævnet ingen selvstændig prøvelse af, om der foreligger en overtrædelse af kriminalloven, idet dette *er* slået fast, jf. offererstatningsansvarslovens § 11 a. Og med de undtagelser der følger af §§ 7-10 betaler nævnet erstatning i overensstemmelse hermed.

Hvis der er tale om en ukendt gerningsmand, vil der kunne ydes erstatning, hvis det på baggrund af politirapporter, lægelige udtalelser mv. findes godtgjort, at ansøgeren har været udsat for en forbrydelse, ligesom erstatning kan ydes, hvis skadevolder er under 15 år, og påtalen er opgivet som følge heraf, eller hvis skadevolderen ikke kan findes, eller ikke kan foranstaltes. Dette følger alt sammen af offererstatningslovens § 6.

I relation til § 6 skal man være opmærksom på, om der kan være en ansvarsforsikring, der dækker skaderne. Dette vil f.eks. være tilfældet, hvis et barn har fremkaldt forsikringsbegivenheden uanset dette måtte være begået forsætligt. I sådanne tilfælde ydes erstatning ikke af nævnet, jf. offererstatningslovens § 7. Det sammegør sig gældende med samtidige overtrædelser af færdselsloven, hvor kravet kan søges dækket hos bilens ansvarsforsikringsselskab.

Frifindelser

Som ny bestemmelse, er der i § 6 stk. 2 fra 1. januar 2022 tillige indført mulighed for, at Nævnet kan tilkende offeret erstatning for skader, selvom gerningsmanden frifindes under kriminalsagen. Skaderne behøver ikke at være indtrådt før 1. januar 2022, men der stilles krav om, at lovens øvrige betingelser skal være opfyldt. Hvis der sker frifindelse i kriminalsagen af den formodede gerningsmand, f.eks. fordi det viser sig, at der ikke er tale om rette gerningsmand, eller hvis beviserne ikke er tilstrækkelige til domfældelse, vil offeret således stadig kunne opfylde lovens betingelser for at kunne opnå erstatning.

Hvis der derimod sker frifindelse, fordi det under sagen kommer frem, at der ikke er sket en forbrydelse, vil der dog naturligvis ikke kunne opnås erstatning. Skæringsdagen 1. januar 2022 har derimod betydning for Nævnets adgang til at tage stilling til erstatningskrav, og har tillige betydning i forhold til krav om hurtig anmeldelse – se nedenfor under lovens § 10.

Andre påtaleopgivelser

Hensynet bag ændringen af lovens § 6 øger betydningen af Nævnets adgang til at yde erstatning. I særlige tilfælde kan der også i andre sager, hvor politiet opgiver påtalen tilken-

des erstatning, idet Erstatningsnævnet er ikke er bundet af anklagemyndighedens vurdering. Anklagemyndighedens vurdering vil dog som regel blive tillagt betydelig vægt ved nævnets afgørelse, idet anklagemyndighedens afgørelse er truffet i samarbejde med politiets efterforskere, som har haft det bedste grundlag for at vurdere sagen.

Det kan dog (desværre) ved en nøjere gennemgang af sagens rapportmateriale m.v. vise sig, at efterforskningen bærer præg af mangler, hvorfor nævnet alligevel træffer afgørelse om tilkendelse af erstatning. Men også i tilfælde, hvor der utvivlsomt er begået en kriminel handling, og indtruffet skade eller tort begrundende omstændigheder, men uden at nogen gerningsmand forventes dømt, kan der efter de nye regler være adgang for Nævnet til at træffe afgørelse om mulig erstatning / godtgørelse. Disse sager stiller i sagens natur større krav til de juridiske sekretærer, idet udarbejdelsen af referat og indstilling kræver en nøjere gennemgang af det i sagen foreliggende materiale – og en grundigere argumentation, hvis anklagemyndighedens indstilling skal tilsidesættes, eller hvis der skal tages stilling til kravet uanset påtaleopgivelse.

Overtrædelse af andre strafbare lovovertrædelser

Overtrædelser af f.eks. narkotikaloggivningen og færdselsloven er ikke omfattet af den statslige erstatningsordning. Der er dog eksempler på, at samme forbrydelse kan indebære en overtrædelse af såvel kriminalloven som af en særlov, f.eks. en færdselsforseelse der indebærer overtrædelse af både færdselsloven (f.eks. manglende agtpågivenhed) og kriminalloven (uagtsomt manddrab/uagtsom legemsbeskadigelse).

Skadens art Personskade

Pågældende skal ved forbrydelsen være blevet påført en skade på sin person, jf. offererstatningslovens § 1. Skaden kan være fysisk, såvel som psykisk. Begrebet personskade omfatter enhver form for helbredsforringelse som følge af et ansvarspådragende forhold.

Fysiske skader vil normalt kunne iagttages ved fremlæggelse af fotos, herunder politiets fotomapper, samt ved den lægelige beskrivelse i politiattesten. Navnlig politiattestens pkt. 5 om det objektive fund er relevant samt pkt. 10 om længden af forventet sygemelding.

De fysiske skader, som ikke objektivet lader sig konstatere, f.eks. hovedpine og muskelspændinger, kan f.eks. understøttes af yderligere lægeerklæringer.

Skaderne kan også være psykiske, som straks er vanskeligere at konstatere og beskrive. Her bliver de lægefaglige udtalelser i sagen af overordentlig stor betydning, idet disse som de eneste kan belyse den eventuelle psykiske skade.

I praksis ser vi det f.eks. i sager, hvor ansøger påstår at have PTSD eller at have udviklet angst som følge af skaden.

Tingskade

Erstatning for tingskade ydes efter § 1, stk. 2, samt § 3.

Efter §1 stk. 2, kan erstatning tillige ydes, for skade på tøj og andre personlige ejendele – herunder mindre kontantbeløb – som skadelidte har på sig, da personskaden blev forvoldt. I praksis ser vi typisk ansøgninger om ødelagte mobiltelefoner, briller og beklædningsgenstande.

Efter praksis fra det danske erstatningsnævn anses beløb, der overstiger 1.000 kr. ikke for mindre kontantbeløb.

I sager, hvor kravet samlet set ikke udgør mere end 3.500 kr., skal Erstatningsnævnet alene vurdere, om kravet er fremsat som følge af en personskade pådraget ved overtrædelse af kriminalloven eller lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning (§ 1 i offererstatningsloven), og om kravet er fremsat inden for fristerne i offererstatningsloven § 13. Er betingelserne i disse to bestemmelser opfyldt, skal Erstatningsnævnet ikke undersøge, om betingelserne i lovens øvrige bestemmelser, herunder §§ 6 a, 7 og 10 i offererstatningsloven, er opfyldt. Erstatningsnævnet skal i øvrigt ikke indhente dokumentation for kravet. Det gælder dog, at der ikke kan tilkendes erstatning eller godtgørelse, hvis det er åbenbart, at lovens øvrige betingelser ikke er opfyldt, herunder bl.a. offererstatningslovens § 6 a om skadelidtes medvirken til skaden eller accept af risiko. Der skal være tale om ét samlet krav på indtil 3.500 kr., som udgør alle de krav, som skadelidte havde, og som skadelidte var bekendt med på det tidspunkt, hvor kravet blev fremsat over for Erstatningsnævnet.

Hvis skadelidte efter indgivelse af ansøgningen bliver bekendt med yderligere krav, kan disse krav fremsættes efterfølgende. Overstiger det samlede krav herefter 3.500 kr., vil lovens øvrige betingelser gælde. Hvis skadelidte efter indgivelse af ansøgningen fremsætter yderligere krav, som skadelidte allerede var bekendt med, da den første ansøgning blev sendt til Erstatningsnævnet, og det samlede krav herefter overstiger 3.500 kr., skal Erstatningsnævnet foretage en fuld prøvelse af hele det samlede krav. Erstatningsnævnet vil kunne kræve et allerede udbetalt beløb tilbagebetalt, såfremt det er betalt med urette (offererstatningslovens § 18).

Kravet forrentes alene, hvis tilkendelse af kravet er bestemt ved dom (§ 11 a i offererstatningsloven). Forrentning af krav beror under andre omstændigheder på dokumentationen (§ 16 i erstatningsansvarsloven). Da kravene i disse sager ikke skal dokumenteres, sker der ikke forrentning af kravet. Under hensyn hertil bemærkes det, at nævnet tilkender godtgørelse på baggrund af sætserne i erstatningsansvarslovens § 15 for udbetalingsåret.

Tingskade dækkes kun i det begrænsede omfang, der følger af ovenstående bestemmelser. Erstatningen skaldække den pågældendes tab, hvorfor der som udgangspunkt skal foreligge kvitteringer for de ødelagte genstande eller en sandsynlig værdi heraf, eventuelt i form af overslag eller lignende.

Erstatning for eksempelvis det hærværk, som skadevolder har udøvet under forbrydelsen erstattes således ikke efter ovenstående regelsæt, og skal behandles efter erstatningsretens almindelige regler. Kravet kan dog, såfremt det er tilstrækkeligt klart og dokumenteret, tages med under kriminalsagens behandling.

Der udbetales ikke erstatning, hvis genstandene i øvrigt er forsikringsdækket.

Egen skyld eller medvirken

Det følger af offererstatningslovens § 6 a, at dansk rets almindelige regler om nedsættelse og bortfald af erstatning på grund af skadelidtes egen skyld eller medvirken, tillige finder anvendelse efter offererstatningsloven. Der er omfattende praksis fra det danske Erstatningsnævn omkring bortfald af erstatning på grund af egen skyld.

Frist for anmeldelse og indgivelse af ansøgning

Lovovertrædelsen skal efter offererstatningslovens § 10 være anmeldt til politiet inden 72 timer, hvilket fortolkes således, at det skal være sket, så snart det er muligt. Efter hidtidig praksis i Danmark har det været fortolket således, at anmeldelsen skulle være sket inden 24 timer. Denne skærpede tidsfrist gælder dog kun for skader, der er indtrådt efter ikrafttrædelsesdatoen den 1. januar 2022. Skader indtrådt før, skal vurderes efter den hidtidige praksis således, at anmeldelse skal være sket, så snart det er muligt. Efter hidtidig praksis i Danmark har det været fortolket således, at anmeldelsen skulle være sket inden 24 timer.

Tidsfristen for anmeldelse efter § 10 stk. 1 fraviges endvidere efter § 10 stk. 2 Nævnet kan efter § 10, stk. 2, fravige fristen, hvis forholdene taler for det. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis skadelidte har befundet sig i bevidstløs tilstand som følge af hændelsen, eller ved anden alvorlig tilskadekomst har været forhindret i at indgive politianmeldelse. Sager om seksuelle overgreb begået mod børn, kriminallovens § 74, 77, 79-81 stk. 1, og § 85, stk. 4 samt forhold begået overfor personer under 18 år er undtaget denne tidsfrist, med mindre forholdet er begået mere end 2 år før 1. januar 2022 – i så fald skal forholdet have været ”anmeldt uden unødigt ophold” – svarende til de hidtidige regler.

Erstatningskrav skal nedlægges under kriminalsagens behandling

Det fremgår ligeledes af offererstatningslovens § 10 stk. 1, at erstatning er betinget af, at skadelidte under en eventuel kriminalsag mod skadevolder nedlægger påstand om erstatning. Hvis skadelidte undlader at nedlægge sin påstand om erstatning under kriminalsagen, er nævnet som udgangspunkt afskåret fra at tilkende vedkommende erstatning. Det

er derfor af afgørende betydning, at skadelidte/anklagemyndigheden på skadelidtes vegne nedlægger en påstand om erstatning.

Denne bestemmelse kan ifølge § 10, stk. 3 dog fraviges, hvor forholdene taler herfor. Eksempelvis, når forurettede ikke er blevet vejledt herom af politiet. Det er ifølge bemærkningerne til bestemmelsen stadig et krav, at anmeldelsen er indgivet til politiet uden unødigt ophold.

Der er endvidere indsat en bestemmelse i § 11c, hvorefter Nævnets afgørelse skal afvente endelig dom, eller indstilling af efterforskningen, og det skal undersøges, hvorvidt skaden kan dækkes fra anden side. Dog kan denne bestemmelse fraviges, hvis forholdene taler for det. Det kan ofte være tilfældet, hvis der er både svie og smerte samt endnu ikke opgjorte mén krav.

Efter offererstatningslovens § 13 skal ansøgning om erstatning indgives inden 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået. Ved seneste ændring af anordningen er § 13 suppleret med stk. 2, hvorved 2 årsfristen præciseres, så den regnes fra endelig dom eller fra det tidspunkt, hvor efterforskning opgives uden at der rejses tiltale.

Hvis der foreligger helt særlige grunde, kan nævnet alligevel behandle en ansøgning, der er indgivet efter denne frist. Ved vurderingen lægger nævnet blandt andet vægt på, om politiet har opfyldt deres vejledningsforpligtelse efter § 10, stk. 3.

Der er endvidere i § 13 stk. 3 tilføjet en bestemmelse om, at hvis Nævnet har truffet endelig afgørelse om erstatning eller godtgørelse, kan Nævnet ikke behandle yderligere krav fra samme ansøger vedrørende samme lovovertrædelse, hvis det nye krav fremsættes mere end 2 år efter, at Nævnet har truffet endelig afgørelse. Hvis ansøgeren først senere indså eller burde indse eksistensen af det nye krav, regnes fristen 2 års fristen fra dette tidspunkt. Hvis Nævnet har anmodet om dokumentation for et fremsat krav og dokumentationen ikke er fremsendt senest 2 år efter Nævnets endelige afgørelse, kan Nævnet ikke behandle kravet. Der er dog stadig opretholdt en adgang til at fravige fristen, hvis der foreligger særlige grunde.

Der påhviler Nævnet en særlig pligt til at oplyse sagen. Ved seneste ændring af anordningen er der i §14 som nyt stk. 2 indført en direkte hjemmel for Nævnet til selvstændigt at indhente udtalelse om spørgsmålet om fastsættelse af mén graden og erhvervsevnetabet.

Der er ligeledes som ny bestemmelse i § 14a indført en adgang for Nævnet til efter forhandling med Grønlands Selvstyre at få oprettet terminaladgang til de oplysninger i indkomstregisteret, der er nødvendige til brug for behandlingen af ansøgninger i medfør af loven.

4. Erstatningens omfang

Når det er afklaret, at en forurettet:

- 1) har været udsat for en forbrydelse efter kriminal loven,
- 2) ved forbrydelsen er påført personskade og eventuel tingskade, herunder begået af særligepersongrupper, og
- 3) at ansøgningen ikke er indgivet for sent,

skal det afklares, i hvilket omfang, og for hvad der kan ydes erstatning eller godtgørelse. Reglerne om de spørgsmål findes ikke i offererstatningsloven, men i erstatningsansvarsloven.

Erstatningsansvarsloven svarer næsten til de danske regler og taksterne, der er reguleret i loven, følger de danske takster. Det betyder også, at dansk praksis i vid udstrækning med betingelserne for at få erstatning eller godtgørelse og fastsættelse af erstatningen følges i Grønland.

Erstatningsretten har to typer af compensation:

- 1) Erstatning. Beløbene skal dække et egentligt tab for den skadelidte.
- 2) Godtgørelse. Beløbene er en form for "plaster på såret", for den, der har været udsat for enkrænkelser eller skadegørende handling. Godtgørelse ydes uanset om der er lidt et tab eller ej.

Den skelnen findes også i erstatningsansvarslovens opregning af compensation. De enkelte relevante poster i en erstatningssag ved nævnet er:

- Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste (EAL § 2)
- Godtgørelse for smerte og smerte (EAL § 3)
- Godtgørelse for varigt mén (EAL § 4)
- Erstatning for tab af erhvervsevne (EAL § 5 til 9)
- Erstatning for tab af forsørger (EAL § 12)
- Erstatning for tab af ægtefælle eller samlever (EAL § 13)
- Erstatning for tab af forsørger til børn (EAL § 14)
- Overgangsbetrag til ægtefælle eller samlever (EAL § 14 a)
- Godtgørelse for tort (EAL § 26)
- Godtgørelse til efterladte (EAL § 26 a)
- Erstatning for tingskade.

Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste (EAL § 2)

Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste reguleres af EAL § 2, hvoraf fremgår:

”Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ydes, indtil skadelidte kan begynde at arbejde igen. Må det antages, at skadelidte vil lide et varigt erhvervsevnetab, ydes erstatning indtil det tidspunkt, hvor der er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne,

jf. [erstatningsansvarslovens] §§ 5-8 og § 10 samt § 36 i anordning om ikrafttræden af lov om sikring mod følger af arbejdsskade i Grønland.

Stk. 2. I erstatningen fradrages løn under sygdom, dagpenge fra arbejdsgiver m.v. eller hjælp fradet offentlige, der har karakter af dagpenge under sygdom, herunder takstmæssig hjælp, forsikringsydelser, der har karakter af en virkelig skadeserstatning, samt lignende ydelser til denskadelidte.”

Har skadelidte på grund af forbrydelsen været uarbejdsdygtig, og af den grund lidt et indtægtstab, er der grundlag for at yde erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Tabt arbejdsfortjeneste gives som udgangspunkt fra det tidspunkt skaden sker, da sygemeldingen typisk kommer i samme forbindelse, og indtil arbejdet kan genoptages. Det kan dog også ydes, hvis der er tale om flere sygemeldingsforløb, hvor skadelidte eventuelt genoptager arbejdet, for at finde ud af, at det alligevel ikke er muligt, og derfor sygemeldes igen. Krav på tabt arbejdsfortjeneste har skadelidte også, hvis arbejdet kan genoptages, blot i mindre omfang, idet erstatningen så udgør differencebeløbet.

Den tabte arbejdsfortjeneste opgøres brutto, dvs. den opgøres før skat. Erstatning for tabt arbejdsfortjenesteer skattepligtigt.

Udgangspunktet, hvorefter man er berettiget til erstatning for tabt arbejdsfortjeneste indtil man er raskmeldt, fraviges i det tilfælde, at det må antages, at skadelidte vil lide et erhvervsevnetab på 15% eller mere. I det tilfælde kan man kun få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste frem til det tidspunkt, hvor det er muligt at skønne over erhvervsevnetabet, om det er foreløbigt eller endeligt.

Til grund for et sådant skøn vil typisk være en udtalelse fra Center for Arbejdsskade, men det kan også være en anden tilsvarende lægeligt begrundet udtalelse om skadelidtes erhvervsevne.

Grundlaget for vurderingen af uarbejdsdygtighed vil som regel være en lægeerklæring om uarbejdsdygtighed. Ud fra den skal det være godtgjort, at der er en sygemelding og for hvilken periode, samt at denne er forårsaget af overtrædelsen af kriminalloven.

Ved opgørelsen af tabt arbejdsfortjeneste skal der anvendes:

- a. En udtalelse fra arbejdsgiveren om, hvilken løn skadelidte i forbindelse med sygemeldingen har mistet.
- b. Alternativt lønsedler for en periode, typisk mellem 6 måneder og 1 år, som gør det muligt at fastsætte et skønsmæssigt beløb, som skadelidte er gået glip af.

- c. Oplysning om, hvorvidt en del af den mistede arbejdsindtægt er dækket på anden måde, herunder fra arbejdsgiveren.

Er der tale om en selvstændigt erhvervsdrivende, må den mistede arbejdsindtægt underbygges af regnskaber og andet materiale til belysning af i hvilket omfang der er mistet indtægt. Dette kan efter omstændighederne være omkostningerne til at få arbejde udført af andre i en periode.

Til hjemmegående kan der ydes erstatning til dækning af eventuelle udgifter til antagelse af hushjælp.

Uddannelsessøgende kan under særlige betingelser få erstatning for et mere hypotetisk indtægtstab, der kan forårsages af senere uddannelsesafslutning. Erstatningen skal dog fastsættes efter § 1, stk. 1, som "andet tab". Kan den skadelidte dokumentere at vedkommende ville være startet på en bestemt erhvervsmæssig beskæftigelse efter uddannelsens afslutning må indtægtstab herved dog fastsættes efter bestemmelsen i stk. 2.

Godtgørelse for svie og smerte (EAL § 3)

Af bestemmelsen fremgår:

"Godtgørelse for svie og smerte udgør 145 kr. [215 kr. 2021] for hver dag, der skadelidte er syg. Der kan i særlige tilfælde ydes godtgørelse for svie og smerte, selv om skadelidte ikke er syg. Godtgørelsen kan ikke overstige 50.000 kr. [nu 82.000 kr. 2021]"

Godtgørelse for svie og smerte forudsætter, at skadelidte som udgangspunkt er syg. Der er derfor et krav om, at skadelidte er sygemeldt og i den forbindelse i en eller anden form får behandling eller genoptræning i anledning af skaden. Hvis disse forudsætninger er opfyldt, kan der ydes godtgørelse for svie og smerte, også selvom arbejde eller studier måtte være genoptaget i et vist omfang. Hvis der er flere perioder, afbrudt af fuld genoptagelse af arbejde eller studier, kan der fastsættes en skønsmæssig godtgørelse for hele perioden frem til endelig raskmelding.

Godtgørelse for svie og smerte opgøres på baggrund af lægelige udtalelser om:

- a) Sygeperiode
- b) Behandlingsforløb.

Taksten der anvendes er den takst der er gældende, når godtgørelsen kan kræves betalt, jf. erstatningsansvarslovens § 15, stk. 3, jf. § 16, stk. 1. Det fremgår af § 15, stk. 1 og 2, at taksterne hvert år reguleres, og at reguleringen sker ved bekendtgørelse. Den seneste bekendtgørelse i Grønland er fra 2011 og fulgte taksterne i Danmark. Nævnet har efterfølgende fulgt de danske takster. En oversigt over taksterne fra 1985 og frem til 2020 findes

på Civilstyrelsens hjemmeside på www.civilstyrelsen.dk/sagsomraader/erstatningsnaev-net.

Der er dog for svie og smerte et loft på 82.000 kr. [2021], svarende til 380 dage, hvorefter man ikke uanset sygeperiode kan opnå yderligere godtgørelse.

Der kan i visse tilfælde ydes godtgørelse for svie og smerte, også selvom der ikke foreligger en sygdomsmeddeling. Dette kan blandt andet være hovedpine eller andre gener, som ikke medfører sygdomsmeddeling, men alligevel ikke ubetydelige gener for skadelidte. Dette er også tilfældet, hvis skadelidte kunne have været sygdomsmeddelt eksempelvis grundet meget synlige skader i ansigtet, men alligevel har været på arbejde.

Skader/blå mærker i ansigtet udløser efter praksis som udgangspunkt godtgørelse for svie og smerte i 3-7 dage, afhængigt af mærkernes størrelse, herunder om der er tale om et blå øje.

Godtgørelse for varigt mén (EAL § 4)

Bestemmelsen lyder:

”Godtgørelse for varigt mén fastsættes til et kapitalbeløb, der beregnes under hensyn til skadens medicinske art og omfang og de forvoldte ulemper i skadelidtes personlige livsførelse. Godtgørelsen udgør ved méngrad på 100% 631.000 kr. [939.500 kr. i 2021]. Ved lavere méngrader nedsættes beløbet forholdsmæssigt. I særlige tilfælde kan mén godtgørelsen fastsættes til et højere beløb, dog højst 756.500 kr. [1.127.400 kr. i 2021]. Ved en méngrad på under 5% ydes ingen godtgørelse.

Stk. 2. Var skadelidte ved skadens indtræden fyldt 40 år, nedsættes godtgørelsen med 1% for hvert år, skadelidte var ældre end 39 år ved skadens indtræden. Var skadelidte fyldt 60 år, nedsættes godtgørelsen med yderligere 1% for hvert år, skadelidte var ældre end 59 år ved skadens indtræden. Godtgørelsen nedsættes dog ikke yderligere efter det fyldte 69. år.”

Godtgørelse for varigt mén kommer på tale i de tilfælde, hvor skadelidte er påført ikke-økonomiske varige skader af en sådan art og omfang, at skadelidte skal kompenseres for det. Dette kan omfatte legemlige og psykiske skader, som har indskrænket skadelidtes tidligere livsførelse.

Af eksempler kan være:

- a) Psykiske skader i form af angst eller posttraumatisk stress, som i sig selv kan invalidere en person i mere eller mindre betydelig grad.
- b) Tab af lemmer
- c) Begrænsninger ved syn, hørelse, lugte- og smagssans, fordøjelse, spisning, forplantning, m.v
- d) Vansir

e) Skader på bevægeapparatet

Til brug for beregningen af eventuelt varigt mén skal der være:

- a) Fyldestgørende lægelige oplysninger, herunder navnlig til belysning af, at der er tale om varigeskader.
- b) En udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (Center for Arbejdsskader), hvori méngraden fastlægges.

Udtalelsen fra Center for Arbejdsskade vil som hovedregel blive lagt til grund, når beløbet beregnes, men er ikke bindende. Indgår der skader, der ikke kan henføres til den relevante begivenhed, kan beløbet nedsættes, og er der overset betydelige følger, kan beløbet forhøjes, eventuelt efter fornyet forelæggelse.

I særlige tilfælde kan méngraden fastsættes op til 120% (ved multihandicap), men ikke højere. Selvom der ikke sker sammenlægning af méngrader til en samlet méngrad ved flere invaliderende skader, vil enforhøjelse af méngraden til mere end 100% ske i sådanne situationer, hvor der er påført skadelidte sådanne hver for sig meget alvorlige skader, at det normale maksimum ikke er tilstrækkeligt til at kompensere for skaderne. Dette kan eksempelvis være tab af lemmer kombineret med blindhed eller forskellige typer lammelser.

Er méngraden under 5% ydes ingen godtgørelse ud fra en betragtning om, at sådanne skader ikke har en sådan indflydelse på skadelidte, at der skal kompenseres for det.

Efter stk. 2 nedsættes godtgørelsen beregnet efter stk. 1 med 1 % for hvert år skadelidte var ældre end 39 år ved skadens indtræden. Var skadelidte fyldt 60 år, nedsættes godtgørelsen med yderligere 1 % for hvert år, skadelidte var ældre end 59 ved skadens indtræden. Godtgørelsen nedsættes ikke yderligere efter det fyldte

69. år.

Skematisk kan nedsættelsen på grund af alder opstilles således: Alder på skadestidspunktet
Nedsættelse i %

39	0
40	1
41	2
42	3
43	4

44	5
45	6
46	7
48	9
49	10
51	12
52	13
53	14
54	15
55	16
56	17
57	18
58	19
59	20
60	22
61	24
62	26
63	28
64	30
65	32
66	34
67	36

68 38

69 40

70 40

Erstatning for tab af erhvervsevne (EAL §§ 5 til 9)

Om erhvervsevnetab fremgår af EAL §§ 5 til 9:

”§ 5. Har en personskade medført varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved at arbejde, tilkommer der skadelidte erstatning for tab af erhvervsevne.

Stk. 2. Ved bedømmelsen af erhvervsevnetabet tages hensyn til skadelidtes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af den pågældende efter dennes evner, alder og muligheder for erhvervsmæssig omskoling og genoptræning eller lignende.

Stk. 3. Skadelidtes erhvervsevnetab beregnes i procent (erhvervsevnetabsprocenten). Der ydes ikke erstatning, såfremt erhvervsevnetabet er mindre end 15%.

§ 6. Erstatningen fastsættes til et kapitalbeløb, der udgør skadelidtes årsløn, jf. § 7, ganget med erhvervsevnetabsprocenten, jf. § 5, stk. 3, og herefter ganget med 10.

Stk. 2. Erstatningen kan højst udgøre 6.623.000 kr. [nu 9.859.500 kr. i 2021]

§ 7. Som årsløn regnes skadelidtes samlede erhvervsindtægt i det år, der går forud for skadens indtræden.

Stk. 2. Årslønnen fastsættes dog efter et skøn, når særlige indtægts- eller ansættelsesforhold eller andre særlige forhold har gjort sig gældende. For en skadelidt, som er optaget på en gymnasial uddannelse eller på den grundlæggende del af erhvervsuddannelse, fastsættes årslønnen på baggrund af normalårslønnen i § 8, med mindre der konkret er grundlag for at foretage et skøn i medfør af 1. pkt.

§ 8. For en skadelidt, der ved skadens indtræden ikke er fyldt 15 år, fastsættes erstatningen som et kapitalbeløb, der udgør 452.000 kr. i 2021 ganget med méngraden, jf. § 4, og herefter ganget med 10. Ved en méngrad på under 5% ydes ingen erstatning.

§ 9. Var skadelidte ved skadens indtræden fyldt 30 år, nedsættes erstatningen med 1% for hvert år, skadelidte var ældre end 29 år ved skadens indtræden. Var skadelidte fyldt 55 år, nedsættes erstatningen med yderligere 2% for hvert år, skadelidte var ældre end 54 år ved skadens indtræden. Erstatningen nedsættes dog ikke yderligere efter det fyldte 69. år.”

Hvis skadelidte som følge af forbrydelsen mister sin erhvervsevne helt eller delvis og af mere varig karakter, er vedkommende berettiget til erstatning for tab af erhvervsevne.

I vurderingen af erhvervsevnetabet indgår muligheden for at udføre andet arbejde, eventuelt efter omskoling. Derimod er det ikke udelukket at få erhvervsevnetaberstatning, selvom arbejdet midlertidigt genoptages, hvis det i øvrigt må antages, at tidshorisonten for dette er begrænset.

Erhvervsevnetabskravet opstår, når skadelidtes tilstand er blevet stationær og dermed ikke må antages at forandre sig yderligere som følge af skaden.

Erhvervsevnetabsprocenten, som er afgørende for erstatning, fastlægges på baggrund af en vejledende udtalelse fra Center for Arbejdsskade på baggrund af indhentede lægelige oplysninger om skadelidtes tilstand. Vurderingen sker på baggrund af en bedømmelse af skadelidtes indtjeningsmuligheder uden skaden, sammenholdt med de tilsvarende efter skaden.

Ved en erhvervsevnetabsprocent under 15% gives ingen erstatning.

Når erhvervsevnetabsprocenten er fastlagt beregnes erstatningen ud fra skadelidtes årsløn, som ganges med erhvervsevnetabsprocenten og ganges med 10, dog sådan at erstatningen højst kan blive 9.026.000 kr.

Årslønnen fastlægges ud fra skadelidtes indtægt året før skaden, med mindre særlige forhold kan begrunde at denne fraviges. Dette kan være tilfældet, hvor skadelidte forud for skaden, men i samme år, har startet nyt arbejde til noget højere løn end året før. Det kan også være i nedadgående retning, hvis året før har været ekstraordinært eller at skadelidtes indtægt i det indværende år er faldet.

Årslønnen fastlægges ud fra indtægten de seneste 12 måneder forud for skadens indtræden. Beregningen følger således ikke kalenderåret.

For selvstændige skal der foretages et skøn ud fra de seneste normalt 3 års nettofortjeneste. Årslønnen fastsættes efter praksis til et gennemsnit af resultatet før renter for regnskabsårene 3 år forud for skaden.

For børn under 15 år tilkendes erhvervsevnetaberstatning med mindre erhvervsevnetabet er under 5%, og dette beregnes efter et fast beløb, der i 2021 er 452.000 kr. I øvrigt foretages beregningen på samme måde som i andre tilfælde.

Erhvervsevnetaberstatningen nedsættes efter § 9 i øvrigt fra det 30. år. Erstatningen nedsættes med 1 % for hvert år skadelidte var ældre end 29 år ved skadens indtræden. Var skadelidte fyldt 55 år nedsættes erstatningen yderligere med 2 % for hvert år skadelidte var ældre end 54 år ved skadens indtræden. Erstatningen nedsættes dog ikke yderligere efter det fyldte 69. år. Hvis skadelidte var fyldt 69 år på skadestidspunktet skal der således ydes en erstatning på

30 % af den fulde erstatning. Det er dog enforudsætning, at skadelidte var erhvervsaktiv på skadestidspunktet.

Nedsættelsen på grund af skadelidtes alder kan skematisk opstilles således: Alder på skadestidspunktet Nedsættelse i %

29	0
30	1
31	2
32	3
33	4
34	5
35	6
36	7
37	8
38	9
39	10
40	11
41	12
42	13
43	14
44	15
45	16
46	17
47	18

48	19
49	20
50	21
51	22
52	23
53	24
54	25
55	28
56	31
57	34
58	37
59	40
60	43
61	46
62	49
63	52
64	55
65	58
66	61
67	64
68	67

69 70

70 70

Erstatning for tab af forsørger (EAL § 12)

Bestemmelsen lyder:

”Den, som er erstatningsansvarlig for en andens død, skal betale erstatning for rimelige begravelsesudgifter og erstatning til den, som ved dødsfaldet har mistet en forsørger. Forsørgelse omfatter også værdien af arbejde i hjemmet.”

Bestemmelsen omfatter først og fremmest begravelsesudgifter, der inden for det rimelige kan kræves erstattet. Dette omfatter blandt andet selve begravelsen, anlæg af gravsted og efter omstændighederne også transport til den by, hvor pågældende skal begraves.

I erstatningen skal fratrækkes begravelseshjælp af forskellig art fra anden side, eksempelvis ligkisteforeninger. Efter fast praksis i Danmark erstattes udgifter til vedligeholdelse af gravsted ikke.

Anden del har alene betydning, hvor afdøde har påtaget sig en forsørgerforpligtelse i forhold til andre end børn og ægtefælle eller samlever. Dette omfatter eksempelvis hjemmeboende børn over 18 år eller forældre, der faktisk helt eller delvis blev forsørgt af afdøde.

Erstatningen fastsættes ud fra et skøn over forsørgelsens omfang og den tid, i hvilken forsørgelsen ville være blevet ydet.

Udbetales der overgangsbeløb efter erstatningslovens § 14 a, kan der ikke samtidig kræves erstatning for begravelsesudgifter.

Erstatning for tab af ægtefælle eller samlever (EAL § 13)

Bestemmelsen lyder:

”Erstatning for tab af forsørger til ægtefælle eller samlever udgør 30% af den erstatning, som afdøde må antages at ville have opnået ved et fuldstændigt tab af erhvervsevnen, jf. §§ 5-8. Erstatningen udgør dog mindst 644.000 kr. [1.055.000 kr. i 2021], medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

Stk. 2. Var forsørgeren fyldt 30 år, nedsættes erstatningen efter reglerne i § 9.”

Berettiget til forsørgertabserstatning er ægtefæller, uanset om samlivet er ophævet og uanset om den afdøde rent faktisk bidrog til forsørgelsen, samt samlevende i, hvad der må betegnes som sidestillende den efterlevende med en ægtefælle, om det så er en person af samme køn.

Der skal alene fradrages erstatning efter arbejdsskadesikringsloven; ikke andre ydelser fra forsikringer og pensioner.

Den maksimale forsørgertabserstatning er i 2020 på 2.957.850kr. (9.859.500 kr. x 30%)

Hvis afdøde var syg inden, og af den grund havde en dårlig prognose, skal der tages et vist hensyn til dette, hvis dødsfaldet må antages at ville være indtruffet inden for kort tid alligevel.

Reglen indeholder tillige en minimumserstatning, hvilket har betydning hvor årslønnen er mindre end 1/3 af minimumsbeløbet.

Erstatningen kan nedsættes, hvis afdødes årsindkomst lå væsentligt under grænsen for minimumserstatning, dvs. at afdøde var en "meget dårlig forsørger".

Forsørgertabserstatningen nedsættes ligesom erhvervsevnetabserstatningen efter § 9.

Erstatning for tab af forsørger til børn (EAL § 14)

Bestemmelsen lyder:

"Erstatning for tab af forsørger til efterlevende børn fastsættes til et beløb, der svarer til summen af de bidrag til barnets underhold, som afdøde på skadestidspunktet kunne være pålagt efter lov for Grønland om børns retsstilling, hvis afdøde havde været bidragspligtig. Var afdøde eneforsørger, forhøjes erstatningen med 100%."

Bestemmelsen omfatter alene børn den afdøde har legal forsørgerpligt overfor, dvs. biologiske børn og adoptivbørn, og ikke børn i forhold til hvilke afdøde havde påtaget sig en forsørgerforpligtelse, f.eks. en samlevers barn, plejebørn, m.v.

Udgangspunktet er, at erstatningen fastsættes ud fra normalbidraget, og forhøjes, hvis den afdøde ville være pålagt forhøjet bidrag.

Beløbet beregnes ved en sammentælling af de månedlige bidrag frem til det 18. år, og hvis der var grundlag for uddannelsesbidrag, frem til det 24. år. Dette vil dog efter omstændighederne først kunne tilkendes på et senere tidspunkt, når det måtte være afklaret, om der ville kunne være pålagt afdøde uddannelsesbidrag.

Der er derfor ikke fastsat nogen maksimumgrænse for beløbet, men der sker nedsættelse, hvis barnet får erstatning for forsørgertab efter lov om arbejdsskadesikring. Normalbidraget udgør for tiden 6.000 kr. halvårligt, og konfirmationsbidraget udgør 3.033 kr. som et engangsbeløb.

Overgangsbeløb til ægtefælle eller samlever (EAL § 14 a)

Om overgangsbeløb fremgår:

"Der tilkommer den efterlevende ægtefælle eller samlevet et overgangsbeløb, der udgør

108.000 kr. [177.000 kr. i 2021] Efterlader afdøde sig ikke ægtefælle eller samlevet, kan overgangsbeløbet tilkendes en anden person, når særlige omstændigheder taler derfor. Udbetales der overgangsbeløb, kan den pågældende ikke tillige kræve erstatning for begravelsesudgifter.”

Der kan tilkendes en ægtefælle eller samlever, eller efter omstændighederne en anden samboende, et særligt overgangsbeløb som kompensation for de udgifter, der sædvanligvis følger efter et dødsfald. Dette omfatter blandt andet begravelsesudgifter, flytteudgifter, bistand i hjemmet og andre omkostninger.

Hvis der gives overgangsbeløb, kan der ikke tilkendes begravelsesomkostninger ved siden af; disse må afholdes inden for overgangsbeløbet.

Godtgørelse for tort (EAL § 26)

Bestemmelsens ordlyd af relevans for offererstatningsvurderingen lyder således:

”Den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, skal betale den forurettede godtgørelse for tort.

Stk. 2. Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i kriminallovens kapitel 17 eller 18, herunder at krænkelsen er begået overfor en person under 18 år.....m.m (resten af bestemmelsens nugældende ordlyd er ikke relevant for nærværende)

Stk. 3. Selv om der ikke er lidt tort, skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en anden, dog betale den forurettede en godtgørelse, såfremt krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret et særlig groft angreb mod en anden person eller frihed.

Stk. 4. § 18, stk. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse på godtgørelse efter stk. 1-3 og på godtgørelse efter § 26 a.”

Godtgørelse for tort er en form for kompensation for den lidelse, der er påført skadelidte blandt andet i forbindelse med forbrydelser. Tort defineres som en krænkelse af selv- og æresfølelsen, dvs. af en persons eget værd og omdømme.

Udgangspunktet ved tilkendelsen af godtgørelse for tort er, at den skadegørende handling er af særlig krænkende karakter. Tort godtgørelse er efter praksis reserveret til kønsfrihedsforbrydelser, f.eks. incest, voldtægt, blufærdighedskrænkelser, m.v. Der giver efter praksis normalt ikke tort godtgørelse i voldssager.

Tort godtgørelse i voldssager kan kun komme på tale i absolutte undtagelsestilfælde, hvis volden er begået under helt særligt krænkende, ydmygende eller hånende omstændigheder, f.eks. hvis offeret i forbindelse med volden afklædes og overtisses eller indsmøres i afføring.

Godtgørelsens størrelse skal afspejle grovheden af krænkelsen, men der er i retspraksis fastlagt nogle udgangspunkter i forbindelse med forskellige typer af kriminalitet. Ved lov nr. 140 af 28. februar 2018 blev den danske retsplejelov og offererstatningsloven ændret, hvorefter praksis for tort blev forhøjet med omkring 1/3. I Grønland har vi hidtidig fulgt den danske praksis for fastsættelse af tort godtgørelse, og derfor har Erstatningsnævnet besluttet at følge den regulering af taksterne, der er sket i Danmark. For forbrydelser begået efter den 1. april 2018 udgør taksterne følgende:

- a) Kriminallovens § 77, stk. 1, nr. 1 (voldtægt) udløser en godtgørelse på 100.000 kr. I særligt grove tilfælde kan beløbet stige til 150.000 kr.
- b) Kriminallovens § 77, stk. 1, nr. 1, jf. § 12 (forsøg på voldtægt) udløser en godtgørelse på mellem 40-50.000 kr. Forsøg på incest med mindreårige skal efter bestemmelsen udløse en godtgørelse på minimum 26.000 kr.

I særligt grove tilfælde af mangeårigt seksuelt misbrug af børn, og hvor der er et tillidsforhold mellem gerningsmanden og barnet, er der fastsat et minimumsbeløb på 150.000 kr.
- c) Kriminallovens § 77, stk. 1, nr. 2 (tilsnigelse til samleje) fastsættes til mellem 40.000 og 50.000 kr.
 - Ved andet seksuelt forhold fastsættes godtgørelsen til 30.000-40.000 kr.
- d) Kriminallovens § 84 (blufærdighedskrænkelser) udløser en godtgørelse på mellem 5.000 og 15.000 kr.
- e) Kriminallovens § 79 (seksuelt forhold med barn under 15 år) udløser ved samleje en godtgørelse på 20.000-25.000 kr.
 - Ved andet seksuelt forhold, mindst 10-15.000 kr.
 - Undtagelse: hvis der har været tale om et kærestelignende forhold kan godtgørelsen helt bortfalde.

I øvrige tilfælde beror det på en konkret vurdering, hvor niveauet ligger. Der sker ikke absolut kumulation, hvis der er tale om flere tilfælde med samme skadevolder.

Efter stk. 3, kan der gives godtgørelse ved særlig grov vold eller frihedsberøvelse af en vis varighed og grovhed. Dette omfatter også drabsforsøg. Krænkelsesgodtgørelse forudsætter brug af våben eller længerevarende vold med alvorlig skade til følge. Der skal være tale om en forbrydelse, der har medført alvorlig utryghed og angst hos offeret. Godtgørelsens størrelse forudsættes som udgangspunkt at ligge på omkring 10.000 kr.

Godtgørelse til efterladte (EAL § 26 a)

Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”Den, der forsætligt eller ved grov uagtsomhed forvolder en andens død, kan pålægges at betale en godtgørelse til efterlevende, der havde en særlig nær tilknytning til afdøde.

Stk. 2. Ved vurderingen af, om der skal betales godtgørelse efter stk. 1, og ved fastsættelsen af godtgørelsens størrelse, skal der lægges særlig vægt på karakteren af skadevolderens

handling og på den lidelse eller krænkelse, som må antages at være påført den eller de efterlevende.”

Efterladte berettiget til godtgørelse i forbindelse med en persons død omfatter:

- a) Ægtefælle til afdøde
- b) Samlevende med afdøde
- c) Mindreårige børn af afdøde
- d) Forældre til mindreårige afdøde børn

Dette er de typiske persongrupper, der kan betegnes som særligt nærtstående. Søskende kan efter en konkret vurdering også tilkendes en godtgørelse efter bestemmelsen. Der er i praksis kun få eksempler på, at en hjemmeboende søskende har fået erstatning efter bestemmelsen. I en sag fra Højesteret blev der givet efterladte godtgørelse til både den afdøde to-åriges bror og forældre, idet de alle havde befundet sig i bilensammen med den 2-årige, da bilen brød i brand efter at være blevet påkørt af en spritbilist. I en anden sag fra Højesteret blev der givet erstatning til en søster, der overværede sin 6-årige søster blive kørt ihjel i en højresvingsulykke. Også moderen og en ældre bror der kom til ulykkesstedet umiddelbart efter påkørslen blev tilkendt erstatning.

Godtgørelsen fastsættes normalt ved forsætlig forvoldelse af en andens død til 100.000 kr., og gradueres herefter på grundlag af, hvordan dødsfaldet er forårsaget, sammenholdt med krænkelsen af den nærtstående. Er dødsfaldet forvoldt ved f.eks. grov uagtsomhed taler det for, at beløbet nedsættes. Det normale maksimale beløb kan efter en konkret vurdering forhøjes, hvilket dog kræver noget særligt, eksempelvis at den skadelidte har overværet drabet eller dødsfaldet under særlige omstændigheder.

Om tilknytningen er stærk nok, afhænger af en konkret vurdering, men i forholdet mellem forældre og børn forudsætter en særlig forbindelse, hvis børnene er over 18 år, eksempelvis at barnet er kommet meget hos afdøde eller umiddelbart forud for dødsfaldet er flyttet hjemmefra.

Muligheden for godtgørelse forudsætter ikke en egentlig skade, men at dødsfaldet er forårsaget under omstændigheder, der normalt vil påføre de efterladte en ekstraordinær psykisk belastning. Der skal derfor

ikke konstateres nogen faktisk belastning, men foretages en vurdering af, om dødsfaldet under de givne omstændigheder er egnet til at medføre en sådan reaktion.

5. Nævnet er bundet af domstolens erstatningsudmåling i tvistsager

Hvis skadelidtes krav på erstatning og godtgørelse fra skadevolderen er afgjort ved dom, skal nævnet yde erstatning med det beløb, som er fastsat ved dommen, jf. offererstatningslovens §

11 a, stk. 1. Denne regel gælder dog, jf. § 11 a, stk. 2, ikke for så vidt skadevolderen under sagen må anses for at have anerkendt kravet eller dets størrelse. I de situationer, hvor skadevolder forholder sig passivt vil nævnet ikke være bundet af afgørelsen.

Hvis rettens afgørelse er truffet efter tvist, er nævnet bundet af dommens erstatningsafgørelse, mens dette ikke er tilfældet, hvis tiltalte har anerkendt kravet størrelsesmæssigt.

I de tilfælde, hvor nævnet er bundet af rettens afgørelse er det muligt for nævnet at søge Justitsministeriet om tilladelse til at anke. Nævnet indtræder herefter som part i sagen. Det er dog sjældent, at ankeadgangen benyttes. Af procesøkonomiske årsager kan det også være mere fordelagtigt at leve med en fejlagtig erstatning end at skulle igennem en ankesag. Nævnets ap-pelfrist er på 8 uger, og regnes fra den dag, hvor nævnet blev gjort bekendt med dommen.

Senest er som ovenfor omtalt tilføjet en bestemmelse i offererstatningslovens §11c, hvorefter nævnets afgørelse skal afvente endelig dom eller indstilling af efterforskning, og på at konstatere, hvorvidt der kan opnås dækning fra anden kilde (forsikring f.eks). Dog kan Nævnets afgørelse træffes inden, hvis det forholdende taler for det. Hvis offeret f.eks er i social udsat position, og ventetid på anden godtgørelse ses at trække meget ud.

6. Retten kan henskyde erstatningsspørgsmålet til Erstatningsnævnet

Hvis retten undlader at behandle et fremsat erstatningskrav, som omfattes af offererstatningsloven, vil forurettede alligevel kunne få sit erstatningskrav afgjort af nævnet.

Nævnet, der er en forvaltningsmyndighed, har efter officialmaksimen pligt til hjælpe forurettede med at søge kravet oplyst og dokumenteret. I mange tilfælde vil det både for forurettede og for statskassen være bedre, at retten henskyder erstatningsspørgsmålet til nævnet, end at retten på et ufuldstændigt grundlag forsøger at fastsætte et erstatningsbeløb, som enten giver skadelidte for lidt erstatning, eller pålægger skadevolderen –og dermed statskassen – at betale for meget i erstatning. Nævnet er med den nye hjemmel i § 14 stk. 2 til selvstændigt at indhente oplysninger gunstigere stillet med hensyn til sagens oplysning, end retsinstansen.

Visse krav vil retten, som jo kender sagen godt, bedre kunne afgøre end nævnet. Hvis der er erstatningskrav om godtgørelse for tort eller krænkelsesgodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, vil retten med sit konkrete kendskab til sagens omstændigheder alt andet lige være bedre end Erstatningsnævnet til enten at afslå at tilkende sådan godtgørelse eller udmåle en passende godtgørelse. Tilsvarende gælder krav, som alligevel ikke kan forventes dokumenteret, og som bl.a. må støttes på sagens omstændigheder og oplysninger fra forurettede m.v. (f. eks. værdi af ødelagt tøj, længden af kortvarig sygeperiode uden kontakt med læge).

7. Regress

Efter offererstatningslovens § 17 indtræder staten, i det omfang der ydes erstatning, i skadelidtes krav mod skadevolderen. Når Erstatningsnævnet tilkender erstatning, som rent praktisk udbetales af politiet, vil nævnet samtidig indstille til politiet, hvorvidt der bør gøres regres mod skadevolder (hvis skadevolder er kendt). Erstatningsnævnets afgørelser er ikke eksigible, og politiet kan derfor nødsages til at anlægge civil retssag mod skadevolderen, hvis denne ikke kan anerkende et fremsat regreskrav.

8. Renter

Renterne fastsættes i medfør af erstatningsansvarslovens § 16, stk. 2. Hvis nævnet følger domsbeløbet, regnes renterne fra 30 dage efter dommens afsigelse.

Hvis erstatningen eller godtgørelsen ikke er fastsat i dommen, men kan fastlægges ud fra de oplysninger, som nævnet fik ved modtagelsen af sagen, tilkendes renter 30 dage efter at sagen er modtaget i nævnet. Hvis det har været nødvendigt at indhente yderligere oplysninger fra ansøger/skadelidte fastsættes renterne til 30 dage efter nævnets afgørelse.

Har Center for Arbejdsskader afgivet udtalelse i sagen beregnes renterne fra 30 dage efter modtagelsen af erklæringen.

9. Formandsafgørelser og sagernes behandling i øvrigt

Landsdommeren kan ved formandsafgørelser træffe bestemmelse om at tilkende erstatning/godtgørelse på indtil 10.000 kr. Formandsafgørelser kan endvidere angå afvisning af helt "klokkeklare" sager.

På de skriftlige nævnsmøder behandles sager omhandlende fast praksis.

På de mundtlige møder behandles de mere komplekse sager/tvivlstilfælde. Den jurist, der forbereder sagen og skriver referat og indstilling noterer på sagens omslag, hvilken type møde sagen skal behandles på.